

2022_Anul AGÂRBICEANU (XXX): Cu gândul la viitor.

Probleme vechi în activitate nouă! - cultul familiei creștine? - egoismul omenesc ...!
- dislocarea populației sătești?

1930 - **Președinții de onoare** **1919 - 1927**

M.S. Regele Carol II **ASTRA** M.S. Regele Ferdinand I

Cu gândul la viitor?
cultul familiei creștine!

o familie lipsită de legea morală, gata oricând să se destrame, nu poate forma o verigă sănătoasă în lanțul comunității care se numește națiune!

... dislocarea populației sătești ...!

Astra va activa, ... și în viitor pentru adâncirea în sufletul neamului, a ideii naționale, cu imperativele unirii și ale solidarității naționale, cu simțul de jertfă pentru țară și neam!

Egoismul omenesc crește în proporția bunăstării materiale!

Poporul nostru are un puternic instinct de neam!

2022 pe urmele lui Ion Agârbiceanu 2022

Anul Agârbiceanu Anul tinerilor oțeliți! tribunism - șagunism

Din monografia „Astrei” - lucrarea prof.univ.dr. Pamfil Matei -, aflăm că atât tribunistul poet Octavian Goga a fost secretar literar al Asociațiunii (1906-1914), cât și scriitorul Ion Agârbiceanu, acesta din urmă fiind și secretar general al secțiilor științifice-literare. Amintim că președinți de onoare au fost M.S. Regele Ferdinand (în perioada 1919 – 1927) și M.S. Regele Carol II (după 1930 - ?). După studiul inedit „Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român - ASTRA * Ce a fost? – Ce este? - Ce vrea să fie? Necesitatea din care a răsărit „Astra”, se cuvine a prezenta articolul lui I. Agârbiceanu „Cu gândul la viitor. Probleme vechi în activitate nouă”, apărut în revista „Transilvania (Buletin de tehnică a culturii)” anul 70, nr. 2, din martie-aprilie 1939: «Prin înființarea legală a Serviciului Social și prin încredințarea aplicării lui în Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, Asociațiunii noastre, vom avea posibilitatea să cunoaștem mai fundamental nevoile culturale, economice, sanitare din satele noastre. Munca sistematică și organizată, concentrată în căminele culturale, va putea să dea rezultate mai mari în îmbunătățirea situației țărănimii noastre pe toate terenele. Cercetarea în mod științific a nevoilor morale, generale și locale, făcută prin aparatul Institutului Social și cu concursul obligator al tuturor absolvenților școlilor superioare, va putea să indice precis lipsele cele mai arzătoare din toate regiunile. Se va ajunge astfel la un material care va putea servi ca temelie solidă la activitatea

culturală în mijlocul satelor. Vom scăpa de improvizări cari adeseori nu pot da rezultatele așteptate. Că ne așteaptă un vast și greu de muncă nu mai încape nici o îndoială. Realitățile noastre dela sate au nevoie, în toate domeniile, de mari îmbunătățiri. Dacă am lua în considerare numai problemele de ordin igienic și sanitar: alimentarea, igiena locuinței, profilaxia boalelor contagioase, natalitatea și mortalitatea infantilă, vom înțelege ușor cât e de făcut pentru poporul nostru.

Interesul suprem al României este să crească vitalitatea poporului român, în primul rând al celui dela țară, care e garanția principală a poporului nostru. Dacă acest principiu a fost și până acum la baza activității „Astrei” și este și la temeiul Serviciului Social, zilele din urmă n’au putut decât să ni-l confirme. Pe de-o parte elanul țărânilor noastre pus în slujba patriei, pe de altă parte starea îngrijorătoare în legătură cu vitalitatea trupeză a multora dintre frații noștri cari au alergat la datorie. Oricare intelectual român a trebuit să simtă adânc în conștiința lui datoria de a ajuta la îmbunătățirea și creșterea vigoarei trupeză în elementul care s’a dovedit întâiul la datorie. Multe decenii, de-aici încolo, va trebui să ne fie atențiunea tuturor încordată asupra satului românesc și munca noastră asupra creșterii potențialului vital al țărânilor noastre. Dar nu mai încape nici o îndoială că „Astra”, în aplicarea Serviciului Social și în cadrele activității sale tradiționale va trebui să pună și pe mai departe, preț mare pe cultivarea sufletului și a conștiinței naționale, cu toate valorile spirituale înmagazinate în tradiția noastră.

Noi va trebui să pregătim **cultul familiei creștine, a familiei curate, morale, harnice, cu mulți copii sănătoși.** Este o constatare de ordin general că îmbunătățirea situației materiale nu merge, de cele mai multe ori, mână în mână cu moralitatea și trăinicia familiei. **Adeseori moravurile cele mai curate se găsesc în familia săracă.** Aceasta, de obicei, nu se încheie din interese materiale; nu împiedică procreația de teama că nu are mijloace materiale pentru înzestrarea copiilor. **În sânul familiilor sărace dela țară copiii nu-s socotiți ca un balast,** ci ca sporirea brațelor de muncă. Sistemul de un copil, ori de doi, n’a pătruns la țară în familiile sărace, ci în cele mai bine situate materialicește. Divorțările sunt mai dese în acestea din urmă, ca și slăbirea legii morale între cei doi soți. **Egoismul omenesc crește în proporția bunăstării materiale,** în cazul când o temeinică educație creștină, o adevărată cultură religioasă, nu veghiază mereu la moralitatea familiei. Toată însuflețirea, munca și jertfa pentru ameliorarea condițiilor materiale de traiu la sate; dar, în aceeași măsură, toată grija și acțiunea pentru moralul, pentru curățenia familiei. Tăria noastră de totdeauna în păturile țărânilor s’a datorat principiilor de vieță cinstită și morală, mai ales în familie. **Natalitatea mare,** unul din factorii biologici cari ne-au susținut prin veacuri, **se datorează moralității creștine a familiei românești.** Aceasta trebuie păstrată și crescută prin toate mijloacele educației și chiar prin sprijin material.

Întărirea satului românesc, creșterea puterii lui vitale, trebuie urmărită simultan pe amândouă planurile: **cel material și cel spiritual.** Pentru că este evident că națiunea și țara nu va avea nici un spor de puteri, dacă o familie mai bine hrănită, mai sănătoasă, mai bine înzestrată materialicește, va răspunde cu sistemul de doi copii la năzuințele comune, ale Statului și ale „Astrei”, de a-i ameliora soarta. Sau dacă vor spori divorțurile sau și numai slăbirea legii morale în curățenia căsătoriei.

Este de acord toată lumea că **o familie lipsită de legea morală, gata oricând să se destrame, nu poate forma o verigă sănătoasă în lanțul comunității care se numește națiune.** De aceea „Astra” și intelectualii însuflețiți cari lucrează dezinteresat în cadrele ei, vor trebui să țină mereu seama de prosperarea cultului familiei creștine în poporul nostru.

Nu ar fi decât o atitudine tradițională în activitatea „Astrei”. Pentru că noi și în trecut am pus mare preț pe sănătatea morală a familiei. **Expozițiile de copii, premiera familiilor cu cei mai mulți copii**, încredințarea cu funcțiuni onorifice în organizațiile noastre sătești a familiilor cele mai cinstite, au arătat mereu prețul pe care-l pune „Astra” pe familia eticește sănătoasă. Grija aceasta de căpetenie trebuie să o sporim în viitor în urma faptului că azi e cu mult mai ușoară **dislocarea populației sătești** decât în trecut. Pe lângă toată reforma agrară, un număr tot mai mare de săteni și sătence își caută de lucru la oraș, în fabrici și uzine. Însuși principiul proporționalității muncii românești e în mai mare măsură rezultatul excedentului de brațe muncitoare la sate. **Fii satelor cutreeră azi țara, cât e de largă, dela o margine la alta, în toată libertatea. Contactul cu alt mediu decât cel de acasă, adeseori inferior sub raport etic, primejduște zilnic concepția și principiile morale, referitoare la familie**, cu cari au fost obișnuiți în satul lor. Pilde de destrămare a familiei văd mereu în lumea muncitoarească cu cari vin în contact, în lumea clasei suprapuse în serviciul căreia ajung. **Așa că e nevoie de o intensificare a acțiunii pentru cultul familiei.**

În tradiția „Astrei” este apoi **cultul idealismului**, fără care un popor nu se poate întări, oricât i-ar fi de mare bunăstare materială. **Scopurile superioare ale vieții, ca și scopurile superioare naționale**, trebuie să fie veșnic conducătoare în viața unui popor sănătos și vrednic. „Astra” va activa, deci și în viitor pentru adâncirea în sufletul neamului, a ideii naționale, cu imperativele unirii și ale solidarității naționale, cu simțul de jertfă pentru țară și neam. Poporul nostru are un puternic instinct de neam. Cunoștința lui națională, destul de vie și azi, are în ce se adânci, are pe ce clădi. **E nevoie numai de o continuă educație, de adevărul împărtășit cu convingere și cu căldură».**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-agarbiceanu-xxx-cu-gandul-la-viitor-probleme-vechi-in-activitate-noua-cultul-familiei-crestine-egoismul-omenesc--dislocarea-populatiei-satesti-165520.html>

În: *Tribuna*, 24 iulie 2022